

**Wojskowa Służba Kobiet (WSK). Lublin Dystrykt (Sygn. XIII)
Women's Military Service (WSK). District of Lublin
RG-15.273M**

United States Holocaust Memorial Museum Archives
100 Raoul Wallenberg Place SW
Washington, DC 20024-2126
Tel. (202) 479-9717
e-mail: reference@ushmm.org

Descriptive summary

Title: Wojskowa Służba Kobiet (WSK). Lublin Dystrykt (Sygn. XIII)
Women's Military Service (WSK). District of Lublin

Dates: 1942-1944

Accession number: 2013.244

Creator: Poland. Polskie Siły Zbrojne. Armia Krajowa. Wojskowa Służba Kobiet.

Extent: 1 microfilm reel

Repository: United States Holocaust Memorial Museum Archives, 100 Raoul Wallenberg Place SW,
Washington, DC 20024-2126

Languages: Polish

Scope and content of collection

Contains orders, ordinances, instructions and reports of the Wojskowa Służba Kobiet (WSK) (Women's Army Service) of the Lublin District. Includes also a diary of Warsaw Uprising and documents of Władysław Oleszkiewicz.

Administrative Information

Restrictions on access: No restrictions on access.

Restrictions on reproduction and use: Copying of more than several documents for a third party requires the permission of the Państwowe Muzeum na Majdanku, Poland. No publication of the materials on the Internet, or any public domain without the special permission from the source archives allowed. Users may need to pay fee for material usage.

Preferred citation: Preferred citation for USHMM archival collections; consult the USHMM website for guidance.

Acquisition information: Source of acquisition is the Państwowe Muzeum na Majdanku, Sygn. XIII. Documents were donated to the Majdanek Museum in 1972 by Danuta Magierska and Maria Czyżowa, members of the Armia Krajowa, Wojskowa Służba Kobiet (WSK). The United States Holocaust Memorial Museum Archives received the filmed collection via the United States Holocaust Museum International Archives Project in Dec. 2013.

Existence and location of originals: Państwowe Muzeum na Majdanku

Related archival materials:

- Marek Ney-Krwawicz. *Komenda Główna Armii Krajowej 1939-1945*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX, 1990, s. 79-81.
- Marek Ney-Krwawicz. *Struktura Organizacyjna Armii Krajowej*, [w:] *Mówią wieki* nr 9/1986.
- Minczykowska, Katarzyna., and Jan Sziling. *Kobiety w Konspiracji Pierwszej i Drugiej Wojny Światowej: Materiały Sesji Popularnonaukowej w Krakowie w Dniu 18 Maja 2005 Roku. Wojenna Służba Polek w Drugiej Wojnie Światowej : Materiały Sesji Popularnonaukowej w Toruniu w Dniu 5 Listopada 2005 Roku*. Toruń: Fundacja "Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek", 2006
- Grabowski, Waldemar. *"Akcja Czynna" Polskiego Państwa Podziemnego*. Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej--Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2007.

Processing history: Processed by Aleksandra Borecka, 2013.

Historical note

Wojskowa Służba Kobiet (WSK) was an auxiliary squad of the Polish Armia Krajowa (AK), or Home Army, from 1942-1944, led by Division I of the AK Headquarters. Organized since October 1939, it was formally established in February 1942 under the order of the Commander of the Home Army, General Stefan Rowecki, pseudonym "Grot". The chief of the WSK was Lt. Col. Maria Witek, pseudonym „Mira.” The objective of the WSK was to prepare women to work in the underground movement, mainly in the following areas: health services, telecommunication, anti-aircraft defense, firefighting, and in the back office. The members of the Women’s Military Service also ran diversion activities, and participated in intelligence and propaganda. The graduates of the Women’s Army Service were employed as stretcher-bearers, liaison officers, messengers and served in guard squads. During the Warsaw Uprising (1944), they also worked in sanitary service and as couriers. In Lublin District, it was Maria Czyżowa, pseudonyms „Agnieszka” and „Józefa” who was the head of the Women’s Military Service.

System of arrangement

Arranged in six series: 1. Instructions, directives, orders (Sygn.XIII/1); 2. Reports of district’s officer (Sygn.XIII/2); 3. Reports of regional’s officers (Sygn.XIII/3; 4. Economic matters (Sygn.XIII/4); 5. Diary of Warsaw Uprising August 1-31, 1944 (Sygn.XIII/5); 6. Documents of Władysław Oleszkiewicz (Sygn.XIII/6).

Indexing terms

Rowecki, Stefan, 1895-1944.

Wittek, Maria, Stanisława, 1899-1997.

Czyżowa, Maria.
 Oleszkiewicz, Władysław, 1898-1940.
 Poland. Polskie Siły Zbrojne. Armia Krajowa.
 Poland. Polskie Siły Zbrojne. Armia Krajowa. Wojskowa Służba Kobiet.
 World War, 1939-1945--Regimental histories--Poland.
 World War, 1939-1945--Underground movements--Poland--Lublin.
 World War, 1939-1945--Women--Poland.
 Women soldiers--Poland--Lublin.
 Warsaw (Poland)--History--Uprising, 1944.
 World War, 1939-1945--Atro
 Lublin (Poland)--History.
 Lublin (Voivodeship)
 Poland--Armed Forces .
 Poland--History--German occupation, 1939-1945.
 Warsaw (Poland)--History--Uprising, 1944.
 Reports.
 Diaries.

CONTAINER LIST

Reel #	File:	Content:
1 (source reel 175)	XIII-1	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Instrukcje, wytyczne, rozkazy Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Instructions, directives, orders
	XIII-2	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Sprawozdania referentki okręgu Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Reports of district's officer
	XIII-3	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Sprawozdanie obwodowych referentek Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Reports of regional's officers
	XIII-4	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Sprawy gospodarcze Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Economic matters
	XIII-5	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Pamiętnik z Powstania Warszawskiego 1-31.08.1944 Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Diary of Warsaw Uprising August 1-31, 1944
	XIII-6	Wojskowa Służba Kobiet - Okręg Lublin Dokumenty Władysława Oleszkiewicza Women's Military Service (WSK). District of Lublin. Documents of Władysław Oleszkiewicz